

Saobraćajni delikt kao faktor bezbjednosti saobraćaja

Željko Petrić

Magistar saobraćaja, Agencija za usluge u saobraćaju „AUTOSAobraćAJ“ Brčko distrikt BiH, Brčko, Bosna i Hercegovina, autosaoobraćaj@hotmail.com

Sažetak: Saobraćajni delikt je negativna i trajno aktuelna društvena pojava u njima je složen splet uzroka, široka paleta posljedica, takva koju društvena zajednica mora nužno suzbiti. Djelotvornost toga nastojanja zavisi od temeljita poznavanja pojave, odnosno njenih bitnih fenomenoloških i etioloških odrednica. Da bi saobraćajni delikt bio spoznat u složenom obliku svog totaliteta, potrebno je raščlaniti njegove temeljne sadržaje, značaj koji su za njega bitni, a posebne njegove uzroke s ciljem smanjenja stope saobraćajnih delikata.

Takav pristup problemu jasno upućuje u koju naučnu oblast treba smjestiti to, prirodom stvari, polazno razmatranje. Realitet svake pojave u sferi delikventnog, posebice kriminalnog ponašanja, mora prije svega biti razmotren na razini individualnih fenomenologijskih i etilogijskih odrednica. Ti uslovi opredjeljuju sistemsko smještanje predmetne analize u naučnu oblast kriminalističke morfologije. U tom opisanom smislu saobraćajni delikt redosljedom je prvi objekt naučnog područja saobraćajne kriminalistike.

Ključne riječi: saobraćajni delikt, saobraćajna delikvencija, saobraćajne nezgode.

Datum prijema rada: 20. maj 2015.

Datum odobrenja rada: 25. maj 2015.

UVOD

Kao sociološki fenomen, savremeni saobraćaj je područje istraživanja različitih ponekad isključivih interesa, a nerijetko predmet destruktivnih djelovanja koja se pojavljuju kao rezultat delikventnih postupaka. Analiza njihove strukture zahtjeva brižljivu metodologijsku pripremu i kritički odabir pitanja.

Saobraćajna delikvencija je svojim prisustvom negativna društvena pojava, takva koju društvena zajednica nužno mora suzbijati. To zavisi prvenstveno od samog poznavanja pojave, njenih karakteristika i relacija u odnosu na druge doirne pojave.

Saobraćaj kao društveno korisna djelatnost sastoji se od kretanja, tj. ponašanja velikog broja ljudi od kojih mnogi upravljaju motornim vozilima kao opasnim stvarima. Danas, na vrlo ograničenom prostoru, na kome se odvija drumski saobraćaj, praktično učestvuje cjelokupna populacija stanovnika tehnikom koja se koristi u ovom saobraćaju za prenos ljudi i robe upravlja veliki broj ljudi različitog doba starosti, pola, stepena osposobljenosti za učešće u saobraćaju, psihičkog i fizičkog zdravstvenog stanja, karaktera, navika, shvatanja, interesa, itd. Ovome treba dodati i neodgovarajuću putnu mrežu i stanje puteva i putne signalizacije, činjenica da se na tim putevima odvija pretežno mješovit

saobraćaj (bicikl, zaprege, motorna vozila različitih voznodinamičkih karakteristika), veliki broj inostranih vozila, koncentracija velikog broja vozila na malom prostoru (gradovi, turistička područja), različite vremenske uslove pod kojim se odvija saobraćaj, istorijske, kulturne, društveno-ekonomske i druge faktore.

Sve ovo čini okvir u kome djelovanjem različitih složenih, mnogobrojnih, međusobno isprepletanih uzroka, uslova i drugih faktora nastaju i negativne pojave koje prate odvijanje savremenog saobraćaja.

Saobraćajna nezgoda je stvarna pojava. U ovom pojmu sjeđinjene su zajedničke i posebne značajne, skupine nižih pojmova. Ta pojedina obilježja čine osnovu razlikovanja saobraćajnih delikata od ostalih vrsta i upravo se njima izražavaju posebne razlike, svojstva i odnosi koji određuju uvrštenje konkretne pojave u navedenu skupinu.

Tehnika i negativne društvene pojave u saobraćaju su u određenom međusobnom odnosu. Osnovni zadatak današnje nauke nije samo zadovoljavanje primarnih potreba ljudi nego isto tako otklanjanje šteta koje je izazvao dosadašnji razvoj. Mnogi današnji tehnološki procesi korištenje energije, naročito nekih vrsta stvaraju izvjesnu opasnost za okolinu. Saobraćaj je takođe jedan od onih društvenih aktivnosti koja nužno uključuje stavljanje opasnosti određene

The Traffic Delict As An Element Of Traffic Safety

Željko Petrić

Master of traffic, Agency services in traffic "AUTOSAOBRAĆAJ" Brcko District of BiH, Brčko, Bosna i Hercegovina, autosaoobračaj@hotmail.com

Summary: A traffic delict is a negative and premanently current social phenomenon that contains the combination of causes, wide range of the consequences that need to be supressed by the community. The efficiency of these efforts depends of the thorough knowledge of this phenomenon, that is of being familiar with its significant phenomenological and etiological elements. In order to get to know the traffic delict in the complexity of its completeness we need to decompose its thorough content, the elements of the certain significance, and especially the causes that would help reducing the rate of the traffic delicts.

This approach to the problem clearly indicates the scientific field where the starting point of this study should, naturally, be placed. The reality of every phenomenon in the sphere of delinquent, especially criminal behaviour has to be studied on the level of phenomenological and etiological elements. These conditions put a systematic placement of subject analysis in the scientific field of the criminal morphology. In this sense, the traffic delict is the first object in the order of the scientific field of traffic criminalistics.

Keywords: traffic delict, traffic delinquency, traffic accidents.